

የኢትዮጵያ

የ«ያ ትውልድ ተቋም» ልሳን

ያ ትውልድ ቅጽ 1 ቁጥር 3

የካቲት ፮ ቀን ፪ ሺህ ፮ ዓ.ም.

የካቲት 1966 እና ያ ትውልድ

(የካቲት 1966 ዓ.ም. 40ኛ ዓመት መታሰቢያ ምክንያት በማድረግ)

የካቲት 1966 ዓ.ም. በኢትዮጵያ ሕዝብ የትግል ታሪክ ከፍተኛው ቦታ የሚሰጠው ነው። ከሦስት ሺህ ዘመን ተያይዞ የመጣውን ንጉሳዊ አገዛዝ የነቀነቀ፣ ባላባታዊ ፊውዳላዊ ሥርዓትን ያናጋ ሕዝባዊ እንቅስቃሴ በመሆኑ በታሪክ ተጠቃሽነት ከፍተኛውን ቦታ ይይዛል። የባላባታዊ የመሬት ሥሪት ያስመረረው አፈር ገፊ ጭሰኛ የተጠራቀመ ብሶት፣ የከተሜው ላብ አደር ቅጥ ያጣ ብዝበዛ፣ በያታ ልዩነት ምክንያት በሴቶች እህቶቻችን ላይ የሚደርሰው በደል፣ በሃይማኖት በኩል ያለው አድልዎ የፈጠረው ስሜት፣ የወታደሩና የሠራተኛው ክፍል ዝቅተኛ የኑሮ ሕይወት፣ የተማሪዎች የየዕለት ለውጥ ፍላጎትና ለተበዳዩ ሕዝባቸው የሚያሰሙት ጩኸት የዱላና ጥይት ምላሽ ጥርቅም ውጤት የካቲት 1966ን ሕዝባዊ አመጽ ወለደ። የበደል፣ የጭቆና፣ የኋላ ቀርነት፣ የረሃብ፣ የመብት ረገጣ ውጤት አመጽ ጸንሶ፤ አመጽን አርግዞ፤ ሕዝባዊ ንቅናቄን በመላ ኢትዮጵያ ተገላገለ። ልክ የዛሬ 40 ዓመት የካቲት 1966 ዓ.ም.።

የካቲት 66 ሲነሳ ይበልጡን ለእንቅስቃሴው ከፍተኛ መጋጋልና የሥርዓት ለውጥ ጥያቄ እርሻ የሆነው ከጎሊናና ከአዕምሮ የማይፋቀው የወሎ ረሃብ መጋለጥ ነበር ቢባል ሃቅነቱ የማይካድ ነው። ወሎ ተርቦ በየደቂቃው ሕዝብ ሲያልቅ፣ ማንቁርታቸው ያገጠጠ፣ ዓይናቸው የሰረጎደ፣ ቆዳቸው ከአጥንታቸው የተጣበቀ ሕፃናት ተንዘልዘሎ የደረቀ የሟች እናቶቻቸውን ጡት ሲምጉ ማየት ሰውነትን የሚቆጥጥ፣ ዕንባንና ሲቃን የሚያከናንብ ሰቆቃ የንጉሡን ታማኝ ኃይሎች ሳይቀር ያስቆጣና ያሳመጸ ጉዳይ ነበር።

በተለይ ከ1953 ዓ.ም. የግርማሚና መንግስቱ ነዋይ በንጉሡ ላይ የተደረገ መፈንቅለ መንግስት መክራ በኋላ የተማረው ክፍል የነበረው ባላባታዊ ሥርዓት ላይ የሚያካሂደው እንቅስቃሴ እየተጠናከረ መምጣትና ጥያቄዎቹም ከአካባቢያዊነት አልፈው ፖለቲካዊ ይዘት እየያዙ መምጣት ጀመሩ። ቁጥሩ ቢያንስም በወቅቱ አንድ ጥላሁን በሺህ ታጋይ ይታሰብ ነበርና ጥላሁን ግዛው ላይ በንጉሡ ወታደሮች የተወሰደው እርምጃ ይበልጥ ተማሪውን አነሳሳ። ከሕዝብ በሚሰበሰብ ቀረጥ የሚማረው ተሜ ወገንተኛነቱን ለተበዳዩ ሕዝብ ሰጠ። ትልቁን የባላባታዊ ሥርዓት ማናጊያ መፈክሩን ይዞ ግምባር ቀደም ፋና ወጊ ሆነ “መሬት ለአራሹ!”።

ላብ አደሩ፣ አርሶ አደሩ፣ ምዑሩ፣ ወታደሩ ሁሉም የኅብረተሰብ ክፍል ወዘተ የትግሉ አጋር ይሆን ዘንድ ተሜ ሀገሬ ኢትዮጵያ እያለ መቀስቀሱን ጀመረ።

«አትነሳም ወይ፤ አትነሳም ወይ፤ የግፍ አገዛዝ አይበቃህም ወይ፤ ተነስ! ተነስ!»

በዝማሬው፤ ጭንቅላቱ የፖሊስ ዱላን አስተናግዷል። በቦተርና ሌሎች ማኅሪያ ስፍራዎች እንዲማቅቅ ተደርጓል። የጥላሁን፣ የላልኝና ማርታ ሞት ዝማሬውን አደመቀው፣ ትግሉን አጋጋለው።

«ጥላሁን ለምን ለምን ሞተ?
የላልኝ ለምን፤ ለምን ሞተ?
ማርታ ለምን፤ ለምን ሞተች?
በሃይል በትግል ነው
ነፃነት የሚገኘው።»

ዝማሬ ለትግሉ መስዋዕትነትን እንደሚከፍልበት አስተማረ። የዐድዋና የአምስት ዓመቱ የፋሽስት ጣልያን ወረራ ድል የመቶ ሺዎች ደምና አጥንት ውጤት መሆኑን ተገንዝቦ

«ፋኖ ተሰማራ፤ ፋኖ ተሰማራ
እንደ ሆችሚኒ፤ እንደ ቼኩቪራ
በዱር በገደሉ፤ ትግሉን እንድትመራ»

ዝማሬዎች የየሰልፉ ማድመቂያና መቀስቀሻ ሆኑ። ማንነቱን ለሕዝብ መብትና ነፃነት አሳልፎ ሊሰጥ የተዘጋጀ ትውልድ ተወለደ። ቅድሚያ ጩኸቱ ለሀገርና ለሕዝብ ያደረገ ትውልድ፤ ያ ትውልድ!

«ተው ስማኝ ሀገሬ፤ እረ ስማኝ ሀገሬ
ተው ስማኝ ሀገሬ፤ ሲከፋኝ ነው መኖሪ»

እንጉርጉሮ ትግሉን አጋጋለው። የካቲት 66 የተጠራቀመ ብሶት አምጦ፤ አምጦ የወለደው ሕዝባዊ አብዮት።

«ያ ትውልድ ተቋም» የየካቲት 1966 ዓ.ም. መታሰቢያ 40ኛ ዓመት ስናስታውስ ለኢትዮጵያ ሀገራቸውና ህዝባቸው መብትና ነፃነት አኩሪ ታሪክ በደማቸው ጽፈው ያለፉ ወገኖቻችንን በማስታወስ ነው።

የተማረው ያ ትውልድ «ድሃ ድሃ ምን ታየበት፤ እንዳይማር የሆነበት» ብሎ ትምህርት ለሁሉም ብሎ የጮኸ ትውልድ ነው። ማንም የማንን መብት ሰጪና ነፋጊ አይደለም ብሎ «የዴሞክራሲ መብት ያለገደብ ለሁሉም» በአጥንቱ ከፍ አድርጎ ደሙን አፍስሶበታል። ከሁሉም የህብረተሰብ ክፍል የተወጣጣ «ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግስት አሁኑኑ» መፈክሩ በሥልጣን ጥመኞች ባንዳዎችና ፋሽስቶች ጥይት ሕይወቱን ገብሮበታል። «የሴቶች መብት ይረጋገጥ» መፈክሩ ጀግና ሴቶችን ወደ ትግሉ አደባባይ አሰልፏል። ሕይወታቸውን እስከ ጽንሳቸው የከፈሉ ታሪክ የመዘገባቸው የትግል እመቤቶች አፍርቶበታል። «የሃይማኖት እኩልነት መረጋገጥ» መፈክሩ እስላምና ክርስቲያኑን በአንድ ዓላማ አሰልፎ፤ አስተቃቅፎ፤ አታግሏል። «የብሔር/ብሔረሰቦች መብት ያለገደብ» ጩኸቱ አሮሞው፣ ትግሬው፣ አማራው፣ ጉራጌው፣ ወላይታው፣ ሐደሬው፣ ሁሉም ሁሉም የኅብረተሰብ ክፍል ለምዬ ኢትዮጵያ በጋራ እንዲሰለፍ አድርጎታል። «የፖለቲካ እሰረኞች በሙሉ ይፈቱ» መፈክሩ፤ እስርና ስቃይ አከናወነታል። ይህ ነው እንግዲህ በየካቲት 66 ብቅ ያለው ያ ትውልድ መፈክር! ይህ ነበር ጩኸቱ !!!

የየካቲት 66 አብዮት መሪ በማጣቱ የታጠቀው ሠራዊት ክፍል የፖሊስና ጦር ኃይሎች አስተባባሪ ደርግ ብሎ ሰኔ 21 ቀን 1966 ዓ.ም. በማወጅ ቅድመ ዝግጅቱን ካስተካከለ በኋላ መስከረም 2 ቀን 1967 ዓ.ም. በሞግዚት አስተዳደር ስም በትረ መንግስቱን ጨብጦ በሕዝብ ስም እየማለና እየተገዙት የሕዝብን መፈክር ከፍ ያደረገውን ያ ትውልድ በመመተር 17 ዓመት በአዋጅና በዘመቻ አቅራቢቶች ጥይትና ቦንብ አርከፍክፎ፣ ሀገሪቷን በደም የወየበ ምድር አርጎ ያለፈ አገዛዝ ደርግ ኢሠፓ ነበር።

የካቲት 66 ሕዝባዊ እንቅስቃሴ በፋሽስት ደርግና አጃቢዎቹ ባንዳዎች አቅጣጫውን በመሳቱና፣ ጦረኛ አገዛዝ በመስፈኑ ሀገሪቱ ላይ ጥሎ ለሄደው ጠባሳ ተጠያቂ ለሀገሩና ለህዝብ የጮኸውን ያ ትውልድ ለማድረግ ዛሬም ለማደናገሪያና ላፈሰሱት የንጹሀን ደም ይቅር በሉን ከማለት ይልቅ ትክክል እንደነበሩ ሁሉ “ትግላችንና አብዮታችን” እያሉ ጆሮ ሲያደነቁሩ ይደመጣሉ። ለነሱ “ትግላችን” ከማለት ግድያችን፤ “አብዮታችን” ከማለት አገዳደላችን ብለው መተረኩ የማንነታቸው ገላጭ ነውና ይመረጣል።

አንድን ቤተሰብ እንዳለ መግደል እውን ጀግነት ነውን? ከ12 -16 ዓመት ያሉ ታዳጊ ሕፃናትን አሰቃይቶ በመግደል፣ የየካቲትን ጎርፍ አቅጣጫውን በደም የቀየረው ፋሽስት ደርግ እንደነበር የ17 ዓመቱ አገዛዝ ምስክር ነው። እናትና ልጅን፣ አባትና ልጅን፣ ወንድምና እህትን አሰቃይቶ የገደለ መንግስት እያለ፤ የየካቲት 66 እንቅስቃሴ መሪ ማጣት የፈጠረው ፋሺዝም እውን በያ ትውልድ ሊላከክ ይገባዋልን? በወራት ልዩነት ወንድማማቾችን መግደል፣ በከልካሻ ወራዳ ተግባራቸው በሴቶች እህቶቻችንን አካል ተጫውተው መግደል ነበር የነሱ አብዮት፤ የነሱ ትግላቸው። አዎ የካቲት 66 እንቅስቃሴ ስልጣን ላይ ያስቀመጠው ፋሺዝም ልጆችን በመግደል እናቶችን አሳብደል፤ ወላጆችን የአልጋ ቁራኛ አድርጓል፣ አባትና እናትን በመግደል ሕፃናትን ወላጅ አልባ አድርጓል፤ እንደነ መላኩ ተፈራ ዓይነት ገዳይ ፋሽስቶችን ሽሽት በየዱሩና በየበረሃው የቀረውን ቤቱ ይቁጠረውና በሺዎች የሚቆጠር ሕፃናትና ወጣቶች ደም ዛሬም እንደ ጀግንነት ሲተረክ ያስተዛዝባል።

አዎ የካቲት 66 ሕዝባዊ አመጽ በተደራጀና በተጠናከረ መልኩ ሊመራውና አቅጣጫ ሊያሰዘው ያስፈልግ የነበረ የፖለቲካ ድርጅት ባለመኖሩ ጠብመንጃ የተሸከመው ወታደር ስልጣን ላይ ሊቆናጠጥ መቻሉ የእንቅስቃሴው አሉታዊ አካል ነበርና ሊዘነጋ አይገባውም። የደርግን አምባገነናዊና ፋሽስታዊ አካሄድ እየተገነዘቡ ከሕዝቡ ጋር ሆነው ትግሉን ማቀናበር ሲችሉ በድጋፍና ሂስ ስም ደርግን አሰልጥነው የደርግ እሳት እራት ከመሆን ያላመለጡ ኃይሎችም የማይዘነጉ የየካቲቱ እንቅስቃሴ ቅሪቶች ናቸው።

ኢትዮጵያ ሀገራችንን በልማት ጎዳና ተገቢውን ሥፍራ እንድትይዝና ሕዝቧም ከድህነትና ከድንቁርና ይላቀቅ ዘንድ ብርቱ ምኞት የነበረው ትውልድ ታሪክ በተፈላጊው ደረጃ የተተረከ፣ የተፃፈና፣ የተሰባሰበ ባለመሆኑ ታሪኩን ለማጣመም ዛሬም በሰማዕታቱ ላይ ሊሳለቁ የሚሞክሩ መኖራቸው ሊደንቀን አይገባም።

ዛሬ የካቲት 40ኛ ዓመትን ስናስታውስ ያ ትውልድን መቀስቀሳችን አይቀርምና ነው ያንኳኳነው። ያ ትውልድን ስናነሳ ለመብትና ለነፃነት የከፈለውን መስዋዕትነት መዳሰስ ግድ ይለናል። መስዋዕትነቱን ስናነሳ አሳሪና ታሳሪ፣ ገዳይና ተገዳይ፣ አሳዳጅና ተሳዳጅ፣ አጥፊና አልሚ የታሪኩ ተጋሪ ይሆናሉና የየካቲትን ፍሬ በልቶ የሕዝብ ልጆችን ደም የጠጣው ፋሽስታዊ አገዛዝ ሀገሪቷ ላይ ለደረሰው ጥፋትና ምስቅልቅል ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ ሁኔታዎች ዋናውን ኃላፊነት እንደሚወስድ በማስመር ነው።

«ያ ትውልድ ተቋም» የካቲት 66ን ሕዝባዊ እንቅስቃሴ 40ኛ ዓመት ስናስታውስ ድሉን ለሕዝብ ለማድረግ፣ ሕጻናት በቁያቸው ተሸማቀው ሳይሆን ቦርቀው የሚያድጉባት ብሩህ ተስፋ ፈንጣቂ የሚሆኑበት፣ አዛውንት እናትና አባቶች በልጆቻቸው የት ደረሱ የሚሳቀቁበት ሳይሆን ለሀገር ልማት ለሕዝብ ዕድገት ደፋ ቀና የሚል አኩሪ ትውልድ የሚያዩበት፣ ኢትዮጵያ የሁሉም ብሔር/ብሔረሰቦች ባህልና ቋንቋ የሚፈካባት ማራኪ ሀገር ለማድረግ፣ የሃይማኖት አድልዎ ሳይኖር ሁሉም እንደ እምነቱ ሀገሬ የሚላት፣ የተፈጥሮ ሀብቷና የዱር አራዊቶቿ ጥበቃና እንክብካቤ የሚያገኙባት፣ ታሪካዊ ቅርሶቿ በእንክብካቤ ከትውልድ ትውልድ የሚተላለፉባት፣ ሉዓላዊነቷና አንድነቷ የተጠበቀች ሀገር ለማየት የዛሬ አርባ ዓመት የተንገገገው የአብዮት ማዕበል አቅጣጫውን እንዳይስት የተከፈለው መስዋዕትነት፣ በየቤቱ የጥይት እሳት የሆነው ያ ትውልድ ተጋድሎ ሕዝባዊ ድል አለማስመዝገቡ ቢቆጩንም፣ ቢሰማንም፣ ትግላቸውና መስዋዕትነታቸው ሁሉም በትውልድ እንደሚታወስ፣ እንደሚዘከር በርግጠኝነት በመናገር ነው። ከፍ አድርጋችሁ የወደቃችሁለት መፈክርና ዝማሬ ዛሬም ህያው ነው። የድሉ ተቋሳሽ ባትሆኑም/ባንሆንም ጩኸታችሁ ተጋድሏችሁ ለሀገርና ለሕዝብ እንደነበር ታሪክ ይመሰክሩላችኋል። በከፈላችሁት መስዋዕትነትና በአደረጋችሁት ተጋድሎ የኢትዮጵያንና የኢትዮጵያዊነትን ዘላለማዊነት አረጋግጣችኋል።

የካቲት 66ና የትግል ሐዋርያ ያ ትውልድ ታሪክ ህያው ነው!!!

አባሪውን ግጥም ቀጣዩ ገጽ ላይ ያንቡ

ያ ትውልድ ተቋም

ድረ ገጽ : www.yatewliid.org, www.yatewliid.com

ኢሜል : yatewliid@yahoo.com, yatewliid@gmail.com, yatewliid@hotmail.com

ትግሌ ትዝታው

«ለዘመናት በጭቆና ማጥ
በግፍ ሰንሰለት ታስሬ
መብቴን ላስከብር
ጨቋኝን ልሽር
ተነስቻለሁ ዛሬ
ይኸው ታጥቁሃለሁ ዛሬ»

እየተባለ የተዘመረው
ትግሌ ትዝታው ዛሬም ህያው ነው።

«ልቤ ቆርጦ ተነስቷል
የደም አክታ ያገሳል
ይኸው ቆርጫለሁ
አምጫለሁ»

እየተባለ የተዘመረው
ትግሌ ትዝታው ዛሬም ህያው ነው።

ዶ/ር-ተገሰፊ ደበሳሰ
Dr. Tesfaye Debesay
EPRP Leadership member

«ማን ደባለቀው?
የምር ታጋዩን እኛ ስናውቀው
የምር ተኳሹን እኛ ስናውቀው
ታንክ ታቅፎ ጨረሱኝ ባዩን
ማን ደባለቀው?»

ግ/ሮ/ቡ ለገዕ
Markos Hagos

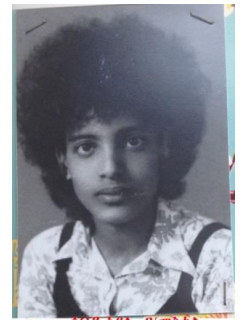
እየተባለ የተገጠመው
ትግሌ ትዝታው ዛሬም ህያው ነው።

«አንቺ ጭቁን ተነሽ ታገይ፤ ተነሽ ታገይ
ለነፃነት፤ ለድርቡ ዕኩይ ስቃይ
ተጨቋኝ እህትዬ፤ እህትዬ
በቃሽ ተነሽ፤ አያዋጣም ሁሌ ዬዬ»

ዳድ ነጋሽ
Daro Negash

እየተባለ የተዘመረው
ትግሌ ትዝታው ዛሬም ህያው ነው።

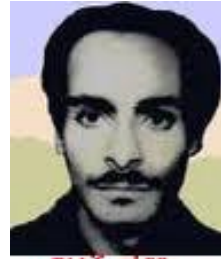
ሶፊያ አሳለ ገ/መስቀል
h15*30 Sofia Ayele G/Meskel

ጥላሁን ግዛው
Tikhun Gizaw

«ጥላሁን ለምን ለምን ሞተ?
ዋለልኝ ለምን፤ ለምን ሞተ?
ማርታ ለምን፤ ለምን ሞተች?
በሃይል በትግል ነው
ነፃነት የሚገኘው።»

እየተባለ የተዘመረው
ትግሌ ትዝታው ዛሬም ህያው ነው።

ዋለልኝ ሙገን
Waiollign Mekonnen

ግዛው ሙገን

ብርዩ ሀ/ማርያም
ብርዩ ሀ/ማርያም
Berne H/Mariam

«ተው ስማኝ ሀገራ፤ ጸረ ስማኝ ሀገራ
ተው ስማኝ ሀገራ፤ ሲከፋኝ ነው መኖሪ
በርከክ በርከክ አሉ፤ አውራ መስያቸው
ከሰው መፈጠራን፤ ማን በነገራቸው
ስማኝ ያገራ ሰው፤ በአንድ ላይ ተነሳ
ድር ከተባበረ፤ ይጥላል አንበሳ።»

እየተባለ የተዘመረው
ትግሌ ትዝታው ዛሬም ህያው ነው።

እጅጋየሁ ደበላ
Eijgayehu Debela
109*09

ሳሙኤል አሰፋ
Samuyel Asefa

«አትነሳም ወይ? አትነሳም ወይ?
የግፍ አገዛዝ አይበቃም ወይ?
ተነስ! ተነስ!»

እየተባለ የተዘመረው
ትግሌ ትዝታው ዛሬም ህያው ነው።

መስፍን አሰፋ
Mesfin Asefa

115 ኃይሉ ደሙቅ
Hailu Demeke 115 ግርማ ደሙቅ
Girma Demeke

«ፍጹም ነው እምነቴ
ለትግሉ ነው ሕይወቴ
ልንዝ በድል ጎዳና
በወደቁት ጓዶች ፋና»

እየተባለ የተዘመረው
ትግሌ ትዝታው ዛሬም ህያው ነው።

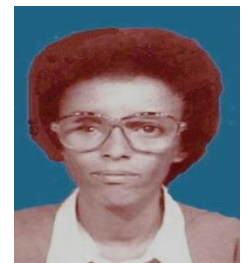

ትዕግሥት ናደው
Tegesi Nadew ቀንጃት ናደው
Konjiu Nadew
115*2 ቤተ-ግብርና የተወለዱ ከአንድ ልጅ ናቸው

ፀጋዬ ግመድህን (ደብተራው)
Tsegaye G/Medhin (Debteraw)

ተነሱ በአንድነት
ተነሱ በሕብረት
ዛሬም በመዘመር
ክብር ለየካቲት
ያ ትውልድን እንዘክር!!!

እሰራሽ ቡርታ
Aberash Berta

የካቲት 28 ቀን 1998 ዓ.ም (March 07, 2006) የተገጠመ።